

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/392/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414212644
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6414212644.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a Mgr. Kataríny Katkovej, v právnej veci navrhovateľa X. P., bytom O. XXX, A. W., zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o zaplatenie 700,- Eur s príslušenstvom o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 19C/175/2014-47 z 20. januára 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 59,84 Eur ako trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu č. XXXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Okresný súd vyhovel návrhu navrhovateľa a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 700,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 31. 10. 2014 do zaplatenia a nahradiť mu trovy právneho zastúpenia vo výške 178,82 Eur k rukám právneho zástupcu navrhovateľa do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Okresný súd súhlasil s názorom navrhovateľa, že sa odporca na jeho úkor bezdôvodne obohatil o sumu 700,- Eur tým, že podľa zmluvy o úvere č. 609500428 zo dňa 08. 07. 2011 poskytol odporca navrhovateľovi úver vo výške 800,- Eur, ktorý žiadal odporca splatiť spolu s poplatkom vo výške 700,- Eur. Na úhradu dlhu zaplatil navrhovateľ odporcovi celkom 1 500,- Eur napriek tomu, že sa úver podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov považoval za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere absentovali podstatné náležitosti zmluvy podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Plnenie vo výške 700,- Eur poskytol navrhovateľ odporcovi bez právneho dôvodu. Plnenie bez právneho dôvodu je podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením, ktoré sa musí vydať tomu, na úkor koho bolo získané. Odporca nevyhovel výzve navrhovateľa na dobrovoľné plnenie, preto okresný súd priznal navrhovateľovi aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške ustanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Trovy konania podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) priznal navrhovateľovi v skrátenej výške oproti výpočtu jeho právneho zástupcu z dôvodov, že nepovažoval za účelne vynaložené trovy na jeden úkon právnej služby a trovy cestovného.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie odporca. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a), b) a f) O. s. p.. Zdôraznil, že odporca vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Žiar nad Hronom a očakával, že súd bude o tejto jeho námietke konať. Z tohto dôvodu, keď mu bolo doručené predvolanie na pojednávanie, odporca ospravedlnil svoju neúčasť a pokiaľ okresný

súd prejednal vec v jeho neprítomnosti pred rozhodnutím o námietke miestnej nepríslušnosti, odňal odporcovi možnosť konať pred súdom. Prvostupňový súd uskutočnil vo veci pojednávanie aj napriek tomu, že neboli splnené podmienky ustanovené v § 101 ods. 2 O. s. p.. Na konanie bol miestne príslušný Okresný súd Bratislava IV v zmysle § 88 ods. 2 O. s. p.. Chýbajúca miestna príslušnosť na strane prvostupňového súdu predstavuje nedostatok podmienky konania, ktorým sa súd prvého stupňa pred termínom pojednávania absolútne nezaoberal. Konaním prvostupňového súdu došlo k závažnému porušeniu ústavného práva odporcu na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Okresný súd sa riadne nevysporiadal ani s postavením navrhovateľa napriek tomu, že odporca namietal, že navrhovateľ nemal pri uzatváraní zmluvy o úvere postavenie spotrebiteľa, keďže zmluvu o úvere uzatvoril za účelom výkonu jeho povolania, čo vylučuje aplikáciu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Rozhodnutie okresného súdu nie je preskúmateľné, keď z jeho dôvodov nie je zrejmé, akými úvahy sa súd riadil a aké ustanovenia právnych predpisov na daný skutkový stav aplikoval. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhol potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Odporca sa o nariadenom pojednávaní pred okresným súdom dozvedel s dostatočným časovým predstihom. Postup súdu, ktorý prejednal vec bez účasti odporcu bol v súlade so zákonom. Navrhovateľ nesúhlasí s tvrdením odporcu, že pri uzatváraní zmluvy o úvere nekonal ako spotrebiteľ. Úverová zmluva je z hľadiska ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia úverovej zmluvy jednoznačne spotrebiteľskou zmluvou a podlieha aj ustanoveniam zákona č. 129/2010 Z. z.. Okresný súd v Žiari nad Hronom bol miestne príslušným súdom na konanie vo veci podľa § 87 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, pretože v obvode tohto súdu má navrhovateľ bydlisko. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 59,84 Eur.

Krajský súd prejednal vec v celom rozsahu bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Predmetom konania podľa návrhu navrhovateľa doručeného Okresnému súdu Žiar nad Hronom 30. októbra 2010 bolo vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 700,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 700,- Eur od 31. 10. 2014 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že účastníci uzavreli dňa 08. 07. 2011 zmluvu o úvere na predtlačenom formulári vyhotovenom odporcom, ktorý podľa výpovede navrhovateľa na pojednávaní pred okresným súdom vyplňala zástupkyňa odporcu. Navrhovateľ súdu oznámil, že v čase uzavretia zmluvy o úvere bol starobným dôchodcom už 8 rokov a súbežne s poberaním dôchodku nikde nepracoval. Nie je teda pravdivý údaj uvedený na zmluve, že si úver bral za účelom výkonu povolania, či zamestnania. Z predtlaču zmluvy o úvere sú zistiteľné iba údaje o dlžníkovi, jeho bydlisku, výška poskytnutého úveru a celková suma, ktorú mal navrhovateľ odporcovi zaplatiť v 12 mesačných splátkach po 125,- Eur počnúc dňom 17. augusta 2011. Tvrdenie navrhovateľa, že celkovo na splátkach úveru zaplatil odporcovi 1 500,- Eur odporca nepoprel.

Odporca vo vyjadrení k návrhu na začatie konania z 24. 11. 2014 vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Žiar nad Hronom s tvrdením, že účel použitia úveru vylučuje aplikáciu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch na právne vzťahy účastníkov, preto miestne príslušným súdom na prejednanie veci podľa § 84 Občianskeho súdneho poriadku je všeobecný súd odporcu. Samostatným uznesením o tejto námietke miestnej nepríslušnosti okresný súd nerozhodol, iba v dôvodoch rozsudku vo veci samej uviedol, že miestnu príslušnosť posudzoval v súlade s ustanovením § 87 písm. f) O. s. p. z dôvodu, že navrhovateľ uzavrel s odporcom spotrebiteľskú zmluvu. Okresný súd už v zápisnici o pojednávaní konštatoval, že sa považuje za miestne príslušný súd na prejednanie veci podľa § 87 písm. f) O. s. p. a až potom vyhlásil uznesenie o nariadení pojednávania v neprítomnosti odporcu podľa § 101 ods. 2 O. s. p..

Podľa § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 29. 02. 2012, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľ. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Navrhovateľ tvrdil, že si úver bral ako súkromná osoba. Odporca neuznáva status navrhovateľa ako spotrebiteľa a argumentoval len tým, že v zmluve o úvere je označená predtlačená časť účelu poskytnutia úveru krížikom pri slove povolania. Z toho vyvodzuje, že navrhovateľ žiadal o poskytnutie úveru za účelom výkonu povolania.

Vychádzajúc z ustanovení Občianskeho zákonníka sa musí zmluva o úvere považovať za zmluvu spotrebiteľskú z dôvodu, že za spotrebiteľa zákon nepovažuje len takú fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Výsluchom navrhovateľa bolo preukázané, že v čase uzavretia úverovej zmluvy nevykonával žiadnu obchodnú činnosť ani podnikateľskú činnosť, dokonca nebol nikde ani zamestnaný, preto nemohol vykonávať žiadne povolanie. Čerpanie úveru za účelom výkonu povolania alebo zamestnania by vylučovalo aplikáciu ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch z dôvodu, že tento v § 2 písm. a) v znení účinnom do 30. 11. 2011 za spotrebiteľa považoval iba fyzickú osobu, ktorej bol ponúkaný alebo poskytnutý úver na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Tvrdenie odporcu, že úver bol poskytnutý za účelom výkonu povolania navrhovateľa nie je podložený žiadnymi dôkazmi. Označenie políčka za účelom výkonu povolania písmenom x vo formulárovej zmluve vyhotovenej aj vyplňanej odporcom nepovažuje odvolací súd za relevantný dôkaz o účele poskytnutého úveru. V čase uzavretia úverovej zmluvy mal navrhovateľ 66 rokov, je teda uveriteľné jeho tvrdenie, že v roku 2011 už bol na starobnom dôchodku.

Okresný súd v rozsudku konštatoval, že zmluva o úvere neobsahuje podstatné náležitosti vymedzené zákon č. 129/2010 Z. z. a to konkrétne údaj o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov ani údaj o konečnej splatnosti úveru, preto sa úver podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. považoval za bezúročný a bez poplatkov. Zistenia okresného súdu sú podložené listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom. Správny je záver okresného súdu, že suma 700,- Eur, ktorú zaplatil navrhovateľ odporcovi na splátkach úveru nad požičanú sumu 800,- Eur bolo plnením bez právneho dôvodu, ktoré kvalifikuje Občiansky zákonník v § 451 ods. 2 za bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu. Bezdôvodné obohatenie získal odporca na úkor navrhovateľa, preto je podľa § 456 OZ povinný vydať získané bezdôvodné obohatenie navrhovateľovi.

Odporca v odvolaní namietal aj porušenie svojho ústavného práva vyplývajúceho z článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na zákonného sudcu s argumentáciou, že vo veci rozhodol miestne nepríslušný Okresný súd Žiar nad Hronom a nie všeobecný súd odporcu. Odvolacia námietka odporcu, že v prejednávanej veci rozhodoval vylúčený sudca nie je dôvodná.

Podľa § 84 O. s. p. je na prejednanie a rozhodnutie veci v zásade miestne príslušný všeobecný súd odporcu.

V zmysle ustanovenia § 84 O. s. p. je na prejednanie a rozhodnutie veci v zásade miestne príslušný všeobecný súd odporcu; uvedené ustanovenie v spojení s § 85 O. s. p. zakotvuje tzv. všeobecnú miestnu príslušnosť súdu na konanie; miestna príslušnosť súdu na konanie sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania (§ 11 ods. 1 O. s. p.) a k tomuto okamihu určená príslušnosť trvá až do právoplatného skončenia konania; výnimky z miestnej príslušnosti určenej podľa všeobecného súdu odporcu sú prípustné iba na základe zákona; zákon takúto výnimku (okrem ustanovenia § 88 O. s. p., ktoré zakotvuje tzv. osobitnú výlučnú miestnu príslušnosť súdu na konanie) upravuje v ustanovení § 87 O. s. p., ktoré zakotvuje tzv. osobitnú miestnu príslušnosť súdu na konanie danú na výber; možnosť voľby medzi všeobecným súdom a súdom daným na výber patrí výlučne navrhovateľovi a to len do momentu podania návrhu na začatie konania na súd (jeho voľba sa prejaví podaním návrhu na konkrétny miestne príslušný súd); na druhej strane odporca nemá žiaden vplyv na voľbu navrhovateľa medzi všeobecným súdom a súdom daným na výber (odporca má právo len namietat' nedostatok miestnej príslušnosti, ak bol návrh podaný na nepríslušný súd); z hľadiska prejednávanej veci podal navrhovateľ návrh na začatie konania na okresný súd, čím ako spotrebiteľ uplatnil svoje právo na výber miestne príslušného súdu v zmysle § 87 písm. f) O. s. p. podľa svojho bydliska, ktoré patrí do územného obvodu Okresného súdu Žiar nad Hronom; po doručení návrhu navrhovateľa na vyjadrenie podal odporca námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu na prejednanie a rozhodnutie veci v podstate s odôvodnením, že na prejednanie a rozhodnutie veci je miestne príslušný jeho všeobecný súd; sporná zmluva o úvere je jednoznačne spotrebiteľskou zmluvou a nárok uplatnený v prejednávanej veci má

svoj základ v spotrebiteľskej zmluve; v tomto smere je potrebné poukázať na to, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. je súčasne spotrebiteľskou zmluvou podľa Občianskeho zákonníka; tento záver vyplýva z ustanovenia § 1 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov; spotrebiteľskou zmluvou je v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom; zo spisu nevyplýva záver o tom, že by navrhovateľ zmluvu o úvere uzavíral v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti; odvolací súd preto v zhode s okresným súdom dospel k záveru, že v prejednávanej veci ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a navrhovateľa je potrebné považovať za spotrebiteľa; v zmysle § 87 písm. f) O. s. p. mal preto navrhovateľ právo na výber miestne príslušného súdu a keďže návrh podal na okresnom súde podľa svojho bydliska, tento bol miestne príslušný na prejednanie a rozhodnutie veci. Na základe uvedeného v prejednávanej veci konal a rozhodoval miestne príslušný súd, preto nemôže byť dôvodná námietka odporcu, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca.

Odvolacia námietka odporcu, že mu okresný súd nerozhodnutím o jeho námietke miestnej nepríslušnosti na prejednanie a rozhodnutie veci a súčasne uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti odňal možnosť konať pred súdom tiež nie je dôvodná. Z ustanovenia § 167 ods. 1 druhá veta O. s. p. síce vyplýva možnosť súdu o podmienkach konania (t.j. vrátane miestnej príslušnosti) rozhodnúť vo forme uznesenia, Občiansky súdny poriadok však v ustanovení § 105 ods. 1 a 2 O. s. p. nezakotvuje povinnosť súdu rozhodnúť o podanej námietke účastníka konania o nedostatku miestnej príslušnosti súdu na prejednanie a rozhodnutie veci, keď výslovne zakotvuje len povinnosť svoju miestnu príslušnosť skúmať a v závislosti na výsledku tohto skúmania neodkladne postúpiť vec inému súdu bez rozhodnutia alebo pokračovať v konaní o podanom návrhu (tento záver implicitne vyplýva z uvedeného ustanovenia); z postupu súdu v konaní a odôvodnenia napadnutého rozsudku zjavne vyplýva, že okresný súd na námietku odporcu svoju miestnu príslušnosť skúmal a dospel k záveru, že je miestne príslušný na prejednanie a rozhodnutie veci a svoj názor v odôvodnení rozsudku primerane vysvetlil; záver, že okresný súd dospel po preskúmaní dôvodnosti námietky odporcu o miestnej nepríslušnosti okresného súdu na prejednanie a rozhodnutie veci dostatočne vyplýva zo skutočnosti, že vec neodkladne nepostúpil inému súdu bez rozhodnutia a na prejednanie a rozhodnutie veci nariadil pojednávanie na deň 20. januára 2015; odvolací súd preto dospel k záveru, že nerozhodnutím o podanej námietke miestnej nepríslušnosti okresného súdu vo forme uznesenia nedošlo k odňatiu možnosti odporcu konať pred súdom, pretože tento nebol v dôsledku tohto postupu vylúčený zo žiadneho procesného práva, ktoré mu zákon priznáva.

Okresný súd neodňal odporcovi možnosť konať pred súdom ani v dôsledku nariadenia pojednávania v jeho neprítomnosti. Zo spisu vyplýva, že predvolanie na pojednávanie doručil okresný súd odporcovi riadne prostredníctvom pošty a včas dňa 15. 12. 2014 s poskytnutím päťdňovej zákonnej lehoty na prípravu na pojednávanie. Odporca sa pojednávania nezúčastnil, svoju neúčast ospravedlnil a zopakoval námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Žiar nad Hronom. Na vykonanie pojednávania v neprítomnosti riadne a včas predvolaného odporcu boli podľa názoru odvolacieho súdu splnené zákonné podmienky vyplývajúce z § 101 ods. 2 O. s. p.), pretože názor riadne a včas predvolaného účastníka konania o nesplnení podmienok konania (vrátane nedostatku miestnej príslušnosti na konanie) nie je dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania (porovnaj mutatis mutandis rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdo/1940/2011 zo dňa 31.05.2012) nakoľko k záveru o splnení alebo nesplnení podmienok konania môže dospieť jedine súd. Postupom okresného súdu v súlade so zákonom tak nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti odporcu konať pred súdom.

Navrhovateľ vyzval odporcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale bezúspešne. Lehota na dobrovoľné splnenie dlhu uplynula bez reakcie odporcu, správne potom okresný súd vyhovel návrhu navrhovateľa aj na zaplatenie úrokov z omeškania v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Výška úroku z omeškania bola určená v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Na základe popísaných úvah odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny vo veci samej a v závislom výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a vzhľadom na úspech navrhovateľa v odvolacom konaní mu priznal náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu vznikli uskutočnením jedného úkonu právnej služby právnym zástupcom vo výške určenej podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ako odmena 51,45 Eur, ku ktorej je potrebné pripočítať paušálnu náhradu nákladov podľa § 16 ods. 1 vyhlášky vo výške 8,39 Eur, spolu 59,84 Eur. Podľa § 149 ods. 1 O. s. p. je odporca povinný zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania na účet právneho zástupcu navrhovateľa.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.